

Maradt 1 millió 700 ezer forint

Az ásoththalmi tsz legjobb éve

Jelenét bogozgatjuk az ásoththalmi Szabadságharcos Tsz-nek, de visszakanyarodunk a múlthoz is, a húsz év előtti kezdéshez. Gora István, az akkori idők szemtanújaként mosolyogva beszél az első esztendőkről. 1949 októberében alakult a szövetkezet, következő évben szüretre már százan voltak.

Nagyüzem? Ugyanúgy dolgoztak, mint azelőtt, csak együtt csinálták. Összeadták a jószágot, a szerszámot és a jó szándékot, ő is összefogta a fekete kancát egy paripalóval, elindult szántani. Azt akkor még nem tudták, mi a munkafegyelem. A nap még fönt se volt, mentek dolgozni, amikor már nem látták, hazatértek. Ahol este abba hagyták, ott folytatták reggel. Ehhez nem kellett külön terminológia, ez a vérben volt annak, aki dolgozni szeretett.

Nem emlékezik Pista bácsi, mennyit osztottak először. Pénz nem nagyon volt, krumpli, kukorica, gabona meg bor inkább. Hósi helytállás kellett pedig ahhoz, hogy valaki azt mondassa: én egyszer sem bántam meg, hogy beléptem. Volt év, amikor egy munkaegységre összesen 1 forint 50 fillér jutott. Az embereket nap mint nap meg kellett győzni, hogy jöjjenek a közösbe.

Lábecz József mostani elnök 1964 óta vezeti a szövetkezetet. Azt mondja:

— Gyenge állapotokat találtunk, amikor idekerültem. Összesen három erőgéppel rendelkezett a térség, kettő ebből is elavult. Zömmel gépállomással dolgoztunk, az aratás meg kézzel ment. Vettünk aratógépeket, de kombájnra csak 1968-ban futotta.

Szivárványt festeni ma sem lehetne ennek a szövetkezetnek a feje fölé. Kategóriája szerint is gyenge termőhelyi adottságokkal rendelkezik. Ha a szivárvány még hamis lenne, a lábraállítás, az újra meg újra neki buzdulás, a minden áron való akarás már reális fogalom itt is. A részsműveléssel kombinált készpénzfizetés és a gépesítés megoldotta a munkaerő problémát. Tavasszal megbeszéltek, ki mennyit vállal, szerződésben rögzítik a vele járó munkákat, el is végzi mindenki a dolgát. Most, amikor össze számolták az elmúlt év forrásait, most örültek először igazán a termésnek. Tisztán maradt 1 millió 700 ezer forint. Ebből mindjárt tartalékalapba helyeztek 1 millió 100 ezret, hogy maradjon szűkebb esztendőkre is.

A gyenge termőhelyi adottság mázsákra számítva azt jelenti, hogy itt a fűszerpaprika is csak 35—40 mázsát termelt holdanként, a kukorica 18—20-at, a burgonya 50-et. Jóval az országos átlag alatt vannak ezek a számok. Szántóterületük 60 százalékát most is kenyérga-

bonával vetik be és örülhetnek, ha a rozs öt és fél mázsát, a búza 11 mázsát, a triticale pedig 9-et terem. Világos színű futóhomok területük nagyobbik fele. A nagy táblák ebből is az ígéret földjének számítanak. Legnagyobb egybefüggő területük mindössze 45 hold, annak is szinte lépekenként változik a minősége.

A sok kedvezőtlen adottság mellett egy természeti áldással is dicsekedhetnek. A lápföld, amit a négy szakszövetkezettel közös vállalkozásban bányásznak, a homok legnagyobb gondját, a trágyaigényt tetemes mértékben enyhíteni tudja. El is kezdtek mindjárt egy olyan kultúrát, ami szép jövővel ígér néhány év múlva. Tíz hold spárga telepítésüket az idén 15 holdal akarják kiegészíteni.

Nagy reményekkel kezdik a rétek, legelők javítását, hisz az állattenyésztés alapjait ez jelenti számukra.

Az elmúlt héten tartották a zárszámadást Ásoththalmon. Az eddigi legjobbat. Igaz, hogy a jól menő szövetkezetekben többet fizetnek, de a tagok elégedettek. Jövedelmük másik fele a háztájból származik. A ház körüli állattartás itt nagyon fejlett — a takarmányt a közösen végzett munka adja hozzá — az új felvásárlási árak is ennek az ágazatnak kedveznek.

Minden tavasz az élet új rakedése volt eddig Ásoththalmon. Az idej lesz az első, amely a tavalyi haszonnal a tartalékban biztató folytatása lehet az eddigi legsikeresebb esztendőnek.

Horváth Dezső

filmjei · a hét filmjei · a hét

Krebsz, az isten

Krebsz ötven felé járó kövérkés öregúr, ujjnyi vastag szemüveggel, kacszó léptekkel és teljesen kopasz fejjel. Amikor megjelenik — egy Balaton-parti mező mellig érő gazában tűnik fel — cipekedve, nagyon szerencsétlenek, ügyefogyottnak látszik. Nem ilyenek képzeltük az isteneket. De Krebsz mégiscsak isten: 30 fiatal nő mondja ezt róla. Krebsz ugyanis a Nyerevény és Mutatványügyi Intézmény munkatársa, s mint ilyen, két társával, Gedeivel és Rotterrel nagyszabású szépségversenyt szervez Balatonsztyrkoson. A verseny fő díja egy kétórás színes film főszerepe; csoda-e, ha a rendezvényre tolonganak a nők, a legfiatalabbaktól a harminceves szépségekig. S ez a sok butuska nő mind azt hiszi, ebben a versenyben a győzelem, a nagy film főszerepe, egyáltalán minden, Krebsztől függ.

Úgy tűnik, az alapötlet találó. Nyaranként tele vagyunk mindenféle kis- és nagybetűs rendezvényvel, szépségversennyel. Jól ismerjük a figurákat, akik ezekre a rendezvényekre kapaszkodva sűtőgetik a maguk aprócska pecsenyéjét. Tudjuk azt is, gyakran bürokratikus az irányítás; meg se lepődünk, amikor például kiderül, hogy a fődíj nem kétórás nagyjáték, hanem mindössze egy néhány perces reklámfilm főszerepe.

Am ez az új magyar film nem ezt, pontosabban nemcsak és talán nem is első sorban ezt figurázza ki. Krebsz, a főhős például nem él vissza irigyléreméltóan kedvező helyzetével; amikor egy este lefeküdni készülvén egy fiatal, pucér nőt talál az ágyában, megzavarodva kiutasítja. Krebsz végig megmarad annak, aki az első pillanatban volt, ügybuzgó és kötelességtudó embernek, aki hisz — egyedül hisz — a Rendezvényben. A film középpontjában az ő alakja, az ő szomorú figurája és keserű sorsa áll. Rényi Tamás, a rendező Kállai Ferencet kérte fel ennek a szerepnek az eljátszására, s amit Kállai nyújt, igazi színészi telitalálat; mindent felülmúl a fiatal lányok szépségét, a pikáns fordulatokat, még az itt-ott jelentkező szatírákat is.

És sok mindent feledtet. Nem az a baj, hogy műfajilag tarka ez a film, hogy a hangulatok gyors egymásutánban váltják egymást, hogy a vidámság keveredik benne a szomorúsággal és a keserűséggel; ilyet már látunk. Az a baj, hogy nem eléggé koncentrált a film, tartalmát tekintve nem eléggé tömör. Széteső és ezért nem eléggé hatásos, nem eléggé feszült. A végén már egy kicsit unalmassá is válik az egész, pedig akkor jön még a java: a szépségverseny, a bikinis felvonulás. De akármilyen dekoratív is ez, nincs háttere, s ezért tulajdonképpen érdektelen.

A sok szereplő közül kiemelkedik Garas Dezső Gedeije és Iglódi István Rottere. A lányok mind nagyon szépek.

Ö. L.

Színjátéskönyvek, 1970

A gyermekszínpadok, a diákszínpadok, a falusi színjátékok gondjaival foglalkozott legutóbbi ülésén a Csongrád megyei és Szeged városi Népművelési Tanácsadó színjátszó szakbizottsága. A bizottság tagjai megállapították, hogy a módszertani levelek közreadásán kívül továbbra is szükség van gyakorlati segítségnyújtásra is. Ennek megfelelően bemutatósorozat indul Szegeden, a tanácsadó Deák Ferenc utcai klubjának színpadán. Elsőként a gyermekszíniadás kérdéseit vitatják meg, majd a diákszínpadok működéséről rendeznek konzultációt, a későbbiekben pedig a jelzések játékmódról, majd egy

kiemelkedő csoport munkájáról esik szó az egymást követő előadások kapcsán.

Ugyancsak a színjátszó szakbizottság ülésén hangzott el az a bejelentés, hogy 1970-ben megtartják a makói irodalmi színpadi napokat, amely rendezvényen természetesen a szegedi csoportok is képviseltetik magukat.

Még egy ide vonatkozó újdonság: több összeállítás jelenik meg az irodalmi színpadok részére. A Népművelési Tanácsadó gondozásában kiadásra kerülő füzetek oratórikus műsorokat, valamint a Lenin-centenáriumnak tisztelegő, jól előadható irodalmi műveket fognak tartalmazni.

Az étellift

A színház stúdióelőadása a főiskolán

A modern alkotásokat oly lázasan követelő egyetemi és főiskolai ifjúság nem töltötte meg zsúfolásig az előadótermet a Szegedi Nemzeti Színház szerda esti stúdióelőadásán, amit a tanárképző főiskolán rendeztek. Igaz, csaknem zárkórú jelleggel szervezték, előzetes propaganda nélkül. De lehetetlen, hogy a fiatalok között ne terjedhetett volna el a híre Paál István rendező és a közreműködő két színész, Kovács János és Végvári Tamás vállalkozásának. A fiatalok által állítólag preferált legújabb drámairodalom érdekes alkotásáról, Harold Pinter Az étellift című egyfelvonásosáról mondtak le az önhibájukból távolmaradók, amit pedig igazán jó előadásban láthatnak volna. A művészek nem voltak restek két egymásutáni előadást vállalni — a közönséget netán az riasztotta, hogy nem volt belépődíj?

Harold Pinter, a szerzőt, az angol abszurdok körébe szokás besorolni, nevét Beckett és Ionesco nevével együtt emlegetik. Az ételliftet látva főként az előbbi jut eszünkbe, mert a darab óhatatlanul felidézi benünk a Godot. Nem lényegileg, mert ebben nincs meg a Godotra várva feszültsége, érdekességéhez nem párosul érzelmi erő. Nyilván a két író kora, érettsége játszik ebben szerepet, hiszen Pinter Becketthez képest fiatal, most 40 éves, s a darabot korábban írta.

Pinter két, tulajdonképpen szárnalmas, kissé neveltséges nyomorultja, a darab szereplői, nem kerülnek közel hozzánk. De figurájuk és a darab szituációja — cselekményről itt sem beszélhetünk — éppúgy kéri a figyelmünket, mint a Godot. Kérdezi, faggatja a nézőt az abszurd dráma immár megszokott agresszivitásával, s ha állásfoglalásra nem, de leg-

alább fejtegetésre sikerül rákényszerítenie. Akinek bársorsága van hozzá, eljatszat az áttételekkel, s a darab ürügyén válaszolhat saját élete kérdéseire, fogalmazhatja elvi állásfoglalásait, eldöntheti hovatartozását.

Abszurdnak tűnhet — a szó köznapri értelmében — az utóbbi kijelentés. Mit lehet hovatartozás eldöntéséről beszélni két olyan nyomorult összecsapását szemlélve, akik számára a „meló” hosszú évek óta azt jelenti, hogy általuk nem is ismert embereket silány bérért, egy rejtélyes hatalom önként vállalt utasítására megölnék? S végül, szintén rejtélyes okok folytán, az „elméledő” típus, a gyengébb, a lázadó — a másik, a „cselekvő”, az önzőbb, a primitívebb pisztolyvégre kerül. Hová lehet itt kapcsolódni? Közvetlen módon természetesen, sehová. Az abszurd dráma játékszabályait átvéve azonban lehet. S ezért jó, hogy a színház művészei vállalkoztak az előadásra: korunk színházának kicsi, de érdekes rézszeke ez is. Fegyvergyártókorlatnak is hasznos, művészek és közönség részére egyaránt.

A színészi munkát nehéz megítélni, hiszen a darab nagyon is tág ajtót nyit a szubjektív értelmezésnek. Az biztos, hogy Kovács János és Végvári Tamás jó produkciót nyújtottak, jó rendezésben. De talán lehetett volna saját körén belül kevésbé végtelen a két figura, Kovácsé kevésbé kemény, zsarnoki; Végvárié kevésbé gyenge és szenvedő. Közös kiszolgáltatottságuk, undorítóan azonos becstelenségük és nyomorult voltuk pregnansabban fejeződött volna ki, feltehetően nagyobb összhangban az író szándékaival is.

Csontos Magda

Megjelent az új Tiszatáj

Megjelent a Tiszatáj februári száma. A folyóirat új főszerkesztője: dr. Havasi Zoltán, a Szegedi József Attila Tudományegyetem Központi Könyvtárának igazgatója. Az idei második számot Pattanyás László Riadólcán című elbeszélése nyitja. Lődi Ferenc, Sáfáry László és Veress Miklós verseiből összeállítást közöl a lap. Ebben a rovatban olvashatjuk Akács László hosszabb elbeszélését és Szepeisi Attila verseit, valamint Petri Ferenc, Apáti Miklós, Zelei Miklós, Kalász Márton, Bálint Tibor és Polner Zoltán műveit.

Gazdag anyaggal emlékezik a folyóirat a felszabadulás 25. évfordulójára. Folytatódik a két népszerű sorozat, Péter László felszabadulási naptára és Liebmann Béla Krónika — képekben című összeállítása. Tombác Imre a 25. év előtti napokra emlékezik, Sz. Lukács Imre pedig Forradalmárok születnek című interjújának második részét közli. Itt jelent meg Rotbart László írása is.

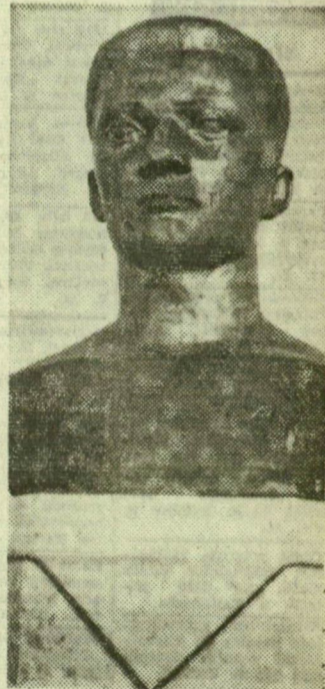
A Hazai Tükörben Papp Zoltán írását olvashatjuk, a Művészet rovat Művészek a Tisza-partján című sorozatá-

ban ezúttal Tóth Sándor szegedi szobrászt mutatja be. Megemlékezik az új szám Lipták Pál és Tápai Antal kiállításáról.

A most is tartalmas irodalomtörténeti cikkek közül kiválik Szabolcsi Gábor eredeti anyagú tanulmánya a szegedi parasztnovellákról és Hegedűs András írása Váci Mihályról.

Az új számot gazdag kritikai szemle egészíti ki.

Szeged szobrai

Sávári Endre (1913—1944)

(167.) A József Attila Tudományegyetem Sávári Endre Gyakorló Gimnáziumában látható az intézet névadójának szobra. A portré készítője: Vasas Károly.